

6 oktober 2014
Marijn Schraagen

Demonstratie kwartierstaten LINKS-project, Groningen en Drenthe

Systeemeisen: Windows Vista, Windows 7 of Windows 8

Installatie:

- pak het bestand demo-zip uit
- start het bestand demo2.exe

Algemene beschrijving:

Dit programma biedt de mogelijkheid om personen te zoeken in huwelijksakten uit de 19e en begin 20e eeuw. De database bevat akten uit Groningen en Drenthe. Hierbij hoeven de namen niet precies goed gespeld te zijn.

Het programma toont na een zoekopdracht de kwartierstaat van de gevonden personen. In deze kwartierstaat kan worden genavigeerd. Ook kan de tekst van de aktes betrokken in de kwartierstaat worden getoond.

Gebruiksaanwijzing:

Als het programma is gestart, klik dan op de knop 'Initialiseren'. Hiermee worden de databestanden ingeladen. Dit kan enige minuten duren. Onder de knop verschijnt een teller die de voortgang aangeeft. Als de knop en de teller verdwijnen is de programma klaar voor gebruik.

U kunt midden onderin het scherm de gegevens van de personen invoeren. U kunt kiezen welke van de vier namen (voornaam bruidegom, familienaam bruidegom, voornaam bruid en familienaam bruid) worden ingevoerd. Als een naamveld leeg blijft wordt deze naam overgeslagen. Als er iets wordt ingevuld telt deze naam mee voor het berekenen van de overeenkomst van deze zoekopdracht met alle huwelijken in de database. Voorvoegsels (van, de, etc.) moeten verplicht worden weggelaten.

Een voorbeeld:

- Laat de voornaam bruidegom leeg
- Voer bij 'Familienaam bruidegom' de naam 'Hendriks' in
- Voer bij 'Voornaam bruid' de naam 'Jantien' in
- Laat de familienaam bruid leeg
- Laat de afstand staan op 3
- Klik op 'Zoeken'.

Deze zoekopdracht heeft tot gevolg dat alle huwelijken worden gezocht van een man met de familienaam Hendriks die getrouwd is met een vrouw met de voornaam Jantien, of iets wat daarop lijkt. Het eerste zoekresultaat is een huwelijk uit 1912 van Klaas Hendriks en Jantien Broers, dat is een exacte match (afstand 0). Verderop in de lijst zoekresultaten staan de matches met grotere afstand, vanaf het achtste resultaat (huwelijk 1863, Jan Hindriks (met 'i' in plaats van 'e') en Jantien Rutgers.

Als u een van de zoekresultaten selecteert kunt u daarna op de knop 'Toon familieconstructie' klikken. Hiermee wordt de kwartierstaat getekend. Het zoekresultaat wordt zodanig gepositioneerd dat de kwartierstaat zo groot mogelijk is aan de hand van alle beschikbare gegevens, in dit geval wordt het huwelijk op het derde niveau vanaf links weergegeven (de tekst is vetgedrukt om het zoekresultaat snel te kunnen terugvinden in de kwartierstaat). U kunt daarna eventueel van kwartierstaat wisselen door in de lijst zoekresultaten een ander huwelijk te selecteren en op de knop 'Toon familieconstructie' te klikken.

Als u in de kwartierstaat op een huwelijk klikt wordt de tekst van de bijbehorende akte rechtsboven in het scherm getoond. Van roodgedrukte huwelijken zijn geen aktes beschikbaar, deze huwelijken zijn niet aanwezig in de database en de namen zijn afgeleid uit de voorgaande akte. Sommige aktes zijn wel gevonden maar bevinden zich buiten de provincies Groningen en Drenthe, waardoor de gegevens niet in dit demonstratieprogramma mogen worden getoond. Dit is in het voorbeeld hierboven het geval bij het huwelijk van de ouders van Johannes Blanken, wat gezien de geboorteplaats van de bruidegom waarschijnlijk in de buurt van Utrecht heeft plaatsgevonden.

U kunt vanuit een gevonden kwartierstaat gerelateerde huwelijken tonen. In het voorbeeld krijgt u als u op het huwelijk van Johannes Blanken en Lutgerdina Heikens klikt linksonder alle kinderen uit dit huwelijk te zien die zelf ook zijn getrouwd. In de kwartierstaat wordt het huwelijk van Sake Blanken met Hendrekien Hendriks uit 1930 getoond, omdat dit huwelijk gerelateerd is aan de oorspronkelijke zoekopdracht (Klaas Hendriks en Jantien Boers zijn de ouders van Hendrekien Hendriks). Het gezin van Johannes Blanken en Lutgerdina Heikens kent echter nog vier andere kinderen. Bovenaan de lijst staat Geertje Blanken, getrouwd met Auke Bakker in 1923. Als u dit huwelijk selecteert in de lijst 'Gezin' en rechtsboven de lijst op de knop 'Toon' klikt wordt de kwartierstaat aangepast en wordt niet langer de familie van Hendrekien Hendriks getoond maar de familie van Auke Bakker. U kunt op dezelfde manier de familie van de partners van de andere kinderen weergeven.

De parameter 'Afstand' kan worden aangepast om meer zoekresultaten te krijgen. Als u bijvoorbeeld 'Lutgerdientje' invoert als voornaam bruid en 'Heikens' als familienaam bruid zult u geen resultaten krijgen bij afstand 3. Als u de afstand vergroot naar 4 krijgt u twee resultaten met de naam Lutgerdina Heikens (in dit geval zijn dat hoogstwaarschijnlijk twee verschillende personen met dezelfde naam). De afstand van 'Lutgerdientje' naar 'Lutgerdina' is inderdaad 4, in dit geval moeten van de laatste vijf letters van Lutgerdientje er vier worden veranderd (de 'e' verwijderen, de 'n' laten staan staan, de 't' vervangen door een 'a', de 'j' en de 'e' verwijderen).

Merk op dat zoekopdrachten sneller gaan als u meer namen opgeeft en als u de afstand laag instelt, omdat het programma in dat geval een efficiënte selectie kan maken van relevante akten uit de database.

Niet alle kwartierstaten zijn volledig gevuld. Dit wordt veroorzaakt door ontbrekende gegevens of gevallen waarbij het matchingsalgoritme de gerelateerde aktes niet heeft gelokaliseerd (meestal door grote verschillen in naamgegevens).

Overigens kunnen kwartierstaten die via de lijst van kinderen linksonderin worden getoond soms kleiner lijken dan ze in werkelijkheid zijn, omdat in dit geval de positie van de huwelijken in de kwartierstaat niet automatisch wordt aangepast. Een voorbeeld is te vinden in de zoekopdracht naar Klaas Hendriks en Jantien Boers hierboven. Als er bij de ouders van Klaas Hendriks (te weten Hendrik Hendriks en Hendrekien Vos) als kind niet Klaas Hendriks maar

Marchje Hendriks wordt gekozen verdwijnt de onderste helft van de kwartierstaat. Dit komt omdat het huwelijk van Marchje Hendriks in 1918 plaats heeft gevonden, en geen van de kinderen uit dit huwelijk is zelf getrouwd in de tijdsperiode van de database (tot omstreeks 1930). Het lijkt hierdoor dat er geen verdere informatie beschikbaar is. Echter, de kwartierstaat kan naar links worden uitgebreid. Hiervoor moet een nieuwe zoekopdracht worden gedaan met Marchje Hendriks en Lute Huizing als bruid en bruidegom. Nu wordt dit huwelijk aan de rechterkant geïntegreerd waardoor er ruimte is voor aanvullende informatie aan de linkerkant van de weergave.

Voor vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met Marijn Schraagen (Universiteit Leiden): M.P.Schraagen@liacs.leidenuniv.nl.